

18th EBLIDA Annual Council Meeting and conference „Abolish Barriers : the role of libraries in an evolving Europe“

6. až 8. května 2010, Helsinky, Finsko

Zpráva ze zahraniční cesty

Asociace knihoven vysokých škol (AKVŠ) ČR je členem EBLIDA, European Bureau of Library, Information and Documentation Associations¹ od roku 2009. Zástupce AKVŠ se tedy účastnil výroční konference podruhé.

18. výroční konference EBLIDA se konala v budově Finského Parlamentu. Po obvyklých procedurálních otázkách, včetně schválení zápisu ze 17. výroční konference 2009 ve Vídni, byla přednesena Zpráva o činnosti EBLIDA v roce 2009. O činnosti referovali také předsedové jednotlivých expertních skupin. V roce 2009 pracovaly čtyři expertní skupiny, z nichž jedna je společná pro EBLIDA a LIBER. Byla založena nová skupina pro celoživotní vzdělávání EGELL², jejíž činnost je zatím v počátcích. Skupina EGIL³ se soustřeďuje na právní otázky přístupu (či spíše omezení přístupu) k širokému spektru uměleckých a vědeckých děl. V roce 2009 vydala (uplatnila) stanoviska ke čtyřem aktuálním otázkám⁴. Hlavním cílem skupiny EGCIS⁵ je definovat roli knihoven v evropské kulturní politice, představit ji a prosadit na půdě orgánů EU. Východiskem je Vienna Declaration⁶, která byla přijata na loňské společné konferenci EBLIDA a NAPLE ve Vídni. Skupina ILEG⁷ se zabývá vzděláváním v oblasti informační vědy a knihovnictví. Tato skupina hledá nové členy především mezi novými členy EU. Pravidelné schůzky mívá u příležitosti konferencí BOBCATSSS. Společná skupina EBLIDA a LIBER pro digitalizaci a online přístup JEGDO⁸ spolupracuje nejen v projektu Europeana, ale věnuje se také otázkám otevřeného přístupu k vědeckým informacím jako výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů.

Jednou z významných aktivit, k nimž se EBLIDA připojila, je deklarace vyžadující přizpůsobení vlastnických práv novým podmínkám zpřístupňování ve věku Internetu *Copyright for Creativity – A Declaration for Europe*⁹. Tato deklarace byla zveřejněna počátkem května 2010.

Na programu výroční konference bylo také schválení změn statutu. Navržené a jednomyslně schválené změny přiznávají hlasovací právo také asociovaným členům s tím, že váha hlasů asociovaného člena je 1/5 hlasu plného člena, a v souvislosti s tím také změnu kvóra potřebného k platnému hlasování.

Byla předložena zpráva o hospodaření v roce 2009, komentován upravený rozpočet pro rok 2010

¹ <http://www.eblida.org/>

² <http://www.eblida.org/index.php?page=egell>

³ <http://www.eblida.org/index.php?page=egil>

⁴ <http://www.eblida.org/index.php?page=position-papers-and-statements-2>

⁵ <http://www.eblida.org/index.php?page=egcis>

⁶ <http://www.eblida.org/index.php?page=vienna-declaration>

⁷ <http://www.eblida.org/index.php?page=ileg>

⁸ <http://www.eblida.org/index.php?page=jegdo>

⁹ <https://www.copyright4creativity.eu/bin/view/Main/Declaration>

a představen návrh rozpočtu pro rok 2011. Všechny předložené materiály byly schváleny.

Dalším bodem programu byla diskuse nad materiálem *Strategie pro léta 2010 až 2013*, který měli členové k dispozici předem. Z diskuse vyplynulo, že řada členů vnímá materiál jako příliš ambiciózní s tím, že knihovny jsou v současné době také zasaženy krizí a dosažení řady specifikovaných cílů může být velmi problematické. Bylo doporučeno soustředit se pro nejbližší období na nejdůležitější otázky, což je především prosazení nezastupitelné role knihoven v kultuře na celoevropské úrovni. Dále bylo doporučeno, aby pro práci skupin bylo místo schůzek stále více využíváno virtuální prostředí a komunikace prostřednictvím Skypu.

Výroční konference byla zakončena informací, že příští konference se bude konat ve dnech 26. až 27. května 2011 v Malaze ve Španělsku.

Na výroční konferenci EBLIDA navazovala druhý den konference věnovaná úloze knihoven v měnící se Evropě¹⁰, která byla organizována ve spolupráci s organizací National Authorities on Public Libraries in Europe (NAPLE)¹¹ a za podpory Library of Finnish Parliament, Helsinki City Library, the Finnish Library Association a the Ministry of Education.

V úvodním příspěvku zdůraznil president EBLIDA Gerald Leitner, že slabým místem knihoven je, že stále nejsou schopny dát patřičným způsobem o sobě vědět na relevantních místech.

Hlavní příspěvek přednesl velmi originálním způsobem Eppo Van Nispen Tot Sevenaer z veřejné knihovny v Delftu. Načrtl zde řadu nových podnětů, které jsou již v knihovně v Delftu uplatňovány a které významným způsobem roli knihovny mění. Základním mottem je: méně "knihovny" – více otevřenosti do světa. Dnešní děti jsou příští politici!

V části nazvané "Inovace a kreativita" zazněly tři příspěvky. První byl věnován veřejným knihovnám a jejich transformaci. Rolf Hapel z knihovny v Aarhusu zdůraznil, že veřejná knihovna musí být občanským centrem, kde se lidé setkávají, vzdělávají se, jsou nejen diváky ale i aktéry kulturních aktivit. Základem inovací je nové myšlení, nikoli použití nových technologií na staré činnosti. V druhém příspěvku Derek Law z University of Strathclyde zdůraznil, že významnou úlohou akademických knihoven je shromažďovat digitálně vzniklé nekomerční materiály a zpřístupňovat je, přičemž upozornil na to, že informace nejsou vždy volné, ale kanály pro jejich zpřístupnění mají být volné. Pro trvalé uchování podtrhl význam systému LOCKSS – lots of copies keep stuff safe. Zmínil také, že prestiži knihovníků by pomohlo, kdyby se přestali chovat ke studentům s mateřským komplexem. Poslední příspěvek přednesl nový ředitel Nizozemské národní knihovny Bas Savenje.

Odpoledne následovalo jednání ve čtyřech pracovních skupinách. Zúčastnila jsem se skupiny s názvem "tlak na inovace". Jednání nebylo příliš plodné, protože téma bylo zvoleno příliš široce a zahrnovalo oblasti od podpory rozvoje společnosti obecně, přes pomoc nezaměstnaným při hledání práce, informační průmysl až k úloze univerzit. Na společném zasedání pak byly prezentovány výsledky ze všech skupin. Bylo konstatováno, že knihovny jsou v lobbingu na evropské úrovni velmi pozadu oproti jiným zájmovým skupinám. Je třeba především představit evropským politikům potenciál, který knihovny mají, a přesvědčit je, že podpora knihoven a jejich aktivit je pro další rozvoj Evropy důležitá, protože jejich role na poli kultury a vzdělávání je nezastupitelná.

V Pardubicích, 20. 5. 2010

Mgr. Iva Prochásková

¹⁰ <http://indico.eblida.org/conferenceDisplay.py?confId=4>

¹¹ <http://www.naple.info/>